herpy

GEKKOER

Zigzag velvet gecko

Amalosia rhombifer

Amalosia rhombifer er en lille, nataktiv gekko fra det nordlige Australien med en lys, takket zigzagtegning langs ryggen. Den lever på træer i åben skov og savanne og gemmer sig om dagen under løs bark. Der findes kun lidt viden om pasningen, så vejledningen bygger på levestedet og på beslægtede arter.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Oedura rhombifer* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-16 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-12 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-33 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**2 æg**
Kuld pr. år	**3-5**
Inkubation	**60-65 dage** ved 27-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står hverken på CITES eller i bilagene til EU's forordning 338/97, så der kræves ingen CITES-papirer. Australien tillader ikke udførsel af vilde dyr, så dyr i handlen er opdrættet i fangenskab. Spørg altid sælgeren om herkomst og opdrætsbevis. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Amalosia rhombifer er en lille, slank gekko på op til omkring 16 cm inklusive hale. Ryggen er lysebrun, siderne er mørkere brune, og undersiden er hvid eller næsten hvid. Grænsen mellem de to brune farver danner en takket zigzagkant langs kroppen og halen, og den har givet arten sit navn: *rhombifer* er formentlig dannet af latin *rhombus* (rombe) og *-fer* (bærende). Benene er brune, ensfarvede eller prikkede. Fingre og tæer har hæfteskiver, så gekkoen kan klatre på stammer og klipper.

Arten blev beskrevet i 1845 og har heddet *Oedura rhombifer*. Slægten *Amalosia* har været i brug siden 2012. Taksonomien er i bevægelse: en revision fra 2023 viste, at de østlige bestande i Queensland og New South Wales er andre arter, bl.a. *Amalosia queenslandia*, *Amalosia saxicola* og *Amalosia hinesi*, og allerede i 2007 blev den sydøstlige form fra Queensland beskrevet som *Amalosia jacovae*. Navnet *A. rhombifer* dækker derfor nu kun bestandene i det nordlige Australien vest for Queensland og i det nordvestligste Queensland. Dyr i handlen kan være solgt under et navn, der ikke passer præcist.

Arten er sky og mest et dyr at kigge på. Den er hurtig, kan smide halen og egner sig ikke til regelmæssig håndtering.

Udbredelse og levested

Amalosia rhombifer lever i det nordlige Australien: det nordlige Western Australia, bl.a. Kimberley, Northern Territory og det nordvestligste Queensland omkring Mount Isa, Cloncurry, Boulia og Doomadgee. Typelokaliteten er kun angivet som "det nordlige Australien" og ligger uden for Queensland.

Bestandene i det østlige Queensland og i New South Wales hører siden 2023 til andre arter. Bestandene i Northern Territory og Western Australia er endnu ikke revideret, så afgrænsningen kan ændre sig. Kortets fund omfatter også østlige bestande, som i dag hører til andre arter.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Amalosia rhombifer lever i skov og åben skov. Om dagen gemmer den sig under løs bark på døde og henfaldende træer og i hulheder i stammer, og den findes også i og ved bygninger. Den er mest på træerne, men søger af og til ly under blade og nedfaldne grene på jorden og kan også ses på klipper.

Det meste af udbredelsesområdet har tropisk klima med en varm regntid om sommeren og en lang tørtid om vinteren; mod syd bliver det tørrere. Temperatur og fugt på gekkoens egne gemmesteder er ikke målt.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Amalosia rhombifer*. Tallene i vejledningen er lånt fra *Oedura*-arter som *Oedura monilis*, *Oedura castelnaui* og *Oedura tryoni*, der har samme størrelse og levevis og holdes almindeligt. *Amalosia robusta* er en nær slægtning.

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 45 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde). Et par kan holdes i 60 × 30 × 45 cm. Terrariet skal have et tætsluttende låg, fordi gekkoen klatrer på glas og finder enhver sprække.

Indret med korkbark, flade korkrør og skråtstillede grene, så gekkoen kan presse sig ind under noget med let kontakt til ryg og bug. En bagvæg af kork med sprækker giver gode gemmesteder. Som bund passer en blanding af jord uden gødning og sand, dækket af tørre blade. Terrariet skal have god ventilation og en tør ende.

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 24-28 °C, og under en varmekilde i den ene ende kan der være 30-33 °C, så dyret selv kan vælge. Om natten må temperaturen falde til 18-22 °C. Tallene er lånt fra beslægtede *Oedura*-arter.

En lille varmemåtte under det ene hjørne eller en lav varmepære styret af en termostat er som regel nok. I den kølige periode om vinteren kan hotspotten sænkes til omkring 30 °C. Mål med et digitalt termometer både ved hotspotten og i den kølige ende.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være moderat: 40-60 %. Sprøjt den ene halvdel af terrariet let hver anden til tredje dag, så bark og bund tørrer op igen i løbet af et døgn. Om sommeren, i regntiden, kan der sprøjtes lidt mere. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer.

Stil en lav vandskål med frisk vand i den kølige ende, og skift vandet hver anden dag. Gekkoen drikker også dråber fra væggene og bladene. I den kølige periode om vinteren holdes terrariet tørrere.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og kræver ikke UVB, men et svagt UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1) over den ene side af terrariet giver en sikrere kalkomsætning og skader ikke, når der er rigeligt med skygge. Lad dagslængden følge årstiderne, fx 12 timer om sommeren og 10 timer om vinteren, styret af et tænd-sluk-ur. Brug ikke farvet natlys.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Gekkoen æder insekter og andre små leddyr: fårekyllinger, græshopper, små kakerlakker, møl og små melorme. Byttet skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne.

Voksne dyr fodres 2-3 gange om ugen og ungdyr 3-4 gange om ugen. Pudr foderet med kalk, og giv multivitamin 1-2 gange om måneden. I den kølige periode om vinteren trappes fodringen ned til en gang hver 7.-10. dag. Insekter, der ikke bliver spist, tages ud igen næste morgen.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Amalosia rhombifer er sky og hurtig og skal ikke håndteres mere end nødvendigt. Den kan smide halen, når den føler sig truet, og halen vokser ud i en anden form. Hold den aldrig i halen.

Den holdes bedst enkeltvis eller som et par. Hanner er territoriale og må ikke holdes sammen. Om dagen sidder dyret i sit skjul og kommer først frem, når lyset er slukket.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har porer foran kloakken, tydelige bump ved halens rod (hemipenis-poser) og store, spidse sporer bag kloakken; hos hunnerne er sporerne små og runde. Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Hunnerne skal være fuldt udvoksede og i god kondition, før de sættes i avl.

PARRING

Hos beslægtede arter parrer dyrene sig i det sene forår efter en kølig, tør vinterperiode, og hunnerne lægger æg gennem sommeren, fra oktober til februar på den sydlige halvkugle. Hos *A. rhombifer* falder sæsonen formentlig sammen med regntiden. Introducér hannen til hunnen i hendes terrarie, og tag ham ud igen, hvis hun jages eller bides. Præcise oplysninger om arten er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg med læderagtig skal pr. kuld. Hos beslægtede *Oedura*-arter kommer der et nyt kuld hver 4.-5. uge, 3-5 kuld pr. sæson, og tallet er lånt derfra. Stil en lille plastboks med indgangshul og 3-4 cm fugtig sphagnum, kokosmuld eller sand i terrariet. Lad aldrig substratet tørre helt ud; så tager æggene ikke skade, selv om de først findes efter nogle dage.

INKUBATION

Flyt æggene forsigtigt til en lille boks med fugtig perlit eller vermiculite uden at vende dem, og inkuber dem ved 27-29 °C. Ved den temperatur klækker æg af beslægtede *Oedura*-arter efter 60-65 dage. Æg, der falder sammen og bliver mugne, er ubefrugtede eller døde. Om temperaturen bestemmer kønnet hos *A. rhombifer*, er ikke dokumenteret.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne skifter hud inden for de første to døgn og begynder at æde efter fem til otte dage. Giv bittesmå fårekyllinger pudret med kalk, og sprøjt let, så ungerne får vand, men lad boksen tørre op mellem sprøjtningerne. Ungerne kan holdes sammen de første 6-8 måneder, men hannerne skal skilles, så snart hemipenis-bumpene ses.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen artsspecifik dokumentation om sygdomme hos *Amalosia rhombifer*. De typiske problemer hos små, nataktive gekkoer er:

- For lidt kalk og D3-vitamin, som giver bløde kæber og krumme ben. Pudr foderet.
- Konstant fugt og dårlig ventilation, som giver svamp og hudproblemer.
- Rester af gammel hud på tæer og halespids. Giv et fugtigt skjul, og løsn resterne med lunkent vand.
- Tabt hale efter håndtering eller slagsmål. Det er ikke farligt, men halen vokser ud i en anden form.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger eller ser slapt ud.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.